

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 250/2025-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Michalom Zemanom, advokátom, Medená 18, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-11C/98/2016 (pôvodne vedenom Okresným súdom Bratislava III pod sp. zn. 11C/98/2016) v období po právoplatnosti nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 85/2022-43 z 2. júna 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-11C/98/2016 v období po právoplatnosti nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 85/2022-43 z 2. júna 2022 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **1 500 eur**, ktoré **je** mu Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nález.
3. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nález.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevychováje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov

podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu (predtým okresný súd) v konaní vedenom pod sp. zn. B3-11C/98/2016. Sťažovateľ ďalej navrhuje, aby mu ústavný súd priznal finančné zadostučinenie v sume 10 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 250/2025-11 z 30. apríla 2025 ústavnú sťažnosť sťažovateľa prijal na ďalšie konanie v časti namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v konaní sp. zn. B3-11C/98/2016 v období po právoplatnosti nálezú ústavného súdu č. k. I. ÚS 85/2022-43 z 2. júna 2022 (ďalej aj „prvý nález“). V prevyšujúcej časti ústavnú sťažnosť odmietol z dôvodu jej neprípustnosti.

II.

Skutkové východiská

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je žalobcom v napadnutom konaní o náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom, ktoré začalo žalobou podanou 6. júna 2016 okresnému súdu.

4. O skoršej ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd prvým nálezom rozhodol, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11C/98/2016 bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov. Sťažovateľovi priznal finančné zadostučinenie 2 500 eur a náhradu trov konania. Z odôvodnenia nálezú ústavného súdu č. k. I. ÚS 85/2022-43 vyplýva, že v napadnutom konaní došlo k obdobiu nečinnosti a neefektívnej činnosti okresného súdu od mája roku 2017 až do začiatku roku 2020. Prvý nález ústavného súdu nadobudol právoplatnosť 29. júna 2022.

5. Po právoplatnosti prvého nálezú okresný súd v napadnutom konaní vykonal pojednávanie 19. októbra 2022, na ktorom vykonal dokazovanie a pojednávanie odročil na neurčito. Sťažovateľ podaním z 3. novembra 2022 (v zmysle záverov vyplývajúcich z pojednávania) doplnil požadované údaje o svedkoch a špecifikoval otázky na vykonanie znaleckého dokazovania. Sťažovateľ podaním z 29. februára 2024 žiadal mestský súd konať vo veci bez prietahov. Mestský súd nariadil pojednávanie na 29. október 2024, ktoré bolo odročené na 27. november 2024 a následne odročené na 28. január 2025.

III.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, nečinnosť mestského súdu od 3. novembra 2022, ktorá trvala vyše dvoch rokov, a namieta aj celkovú dĺžku napadnutého konania. Ďalej uvádza, že v napadnutom konaní po vydaní prvého nálezú nevyužil sťažnosť adresovanú predsedovi príslušného súdu, pretože Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojej rozhodovacej činnosti poukázal na to, že sťažnosť predsedovi súdu nie je účinný prostriedok

nápravy. Výšku požadovaného primeraného zadost'učinenia odôvodňuje celkovou dĺžkou napadnutého konania, utrpenou traumou v dôsledku nečinnosti mestského súdu a tým, že v napadnutom konaní nedošlo k náprave ani po vydaní nálezu ústavného súdu. Napadnuté konanie ako celok trvá takmer 9 rokov a už úplne stratil dôveru v spravodlivosť a možnosť domôcť sa práva v súdnom konaní, čo ho zásadným spôsobom odrádza od prípadného budúceho uplatňovania jeho práv na súdoch.

IV.

Vyjadrenie mestského súdu

7. Mestský súd k ústavnej sťažnosti zaujal stanovisko vyjadrením sp. zn. 1SprV/310/2025 z 21. mája 2025, ktorého súčasťou je aj prehľad procesných úkonov v napadnutom konaní.

8. Mestský súd konštatoval, že v napadnutom konaní nedošlo zo strany mestského súdu k priet'ahom. Dňa 25. októbra 2024 rozhodol, že v konaní pokračuje s právnym nástupcom žalovaného Slovenskou republikou, v mene ktorej koná Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, Tomášikova 14366/64A, Bratislava, IČO 54 669 464, a rozsudkom z 25. februára 2025 žalobu zamietol (výrok I), žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II) a intervenientovi priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III). Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie. Mestský súd uviedol, že vykonáva procesné úkony spojené s odvolaním. Procesný postup súdu vníma ako plynulý a v súlade s príslušnými procesnými predpismi, ako aj v súlade so zásadami hospodárnosti a rýchlosti konania.

9. Vzhľadom na obsah vyjadrenia mestského súdu, v ktorom mestský súd iba popísal priebeh napadnutého konania (ktorý je sťažovateľovi nepochybne známy a vyplýva z obsahu spisu mestského súdu), ústavný súd nevidel potrebu doručiť vyjadrenie mestského súdu sťažovateľovi.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

11. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným

spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

13. K právnej a faktickej zložitosti veci ústavný súd konštatoval už v prvom náleze, že samotný predmet konania v zásade patrí medzi bežnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov a nepredstavuje právne zložitú vec.

14. Vo vzťahu k správaniu sťažovateľa ústavný súd v období od právoplatnosti nálezu, t. j. od 29. júna 2022, na strane sťažovateľa nenachádza žiadnu okolnosť, ktorá by negatívne ovplyvnila dĺžku napadnutého konania.

15. K postupu mestského súdu (predtým okresného súdu) po právoplatnosti prvého nálezu ústavný súd konštatuje, že aj keď sa uskutočnili 4 pojednávania (19. októbra 2022, 29. októbra 2024, 28. januára 2025 a 25. februára 2025), postup mestského súdu sa vyznačuje nečinnosťou, keď po zrušení termínu pojednávania nariadeného na 19. október 2022 a po doručení podania žalobcu („*doplnenie návrhov na dokazovanie sp. zn. 11C/98/2016*“) mestský súd nariadil ďalšie pojednávanie až na 29. október 2024 (teda s odstupom 24 mesiacov).

16. Postup mestského súdu sa až do vydania meritórneho rozhodnutia vo februári 2025 v zásade zameriaval na procesné úkony nemeritórnej povahy súvisiace s účastníctvom v konaní. Mestský súd 20. decembra 2023 vyzval Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, aby sa vyjadril, či sa v dôsledku zmeny a prechodu pôsobnosti z Ministerstva dopravy Slovenskej republiky (§ 40a zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov) ako nový zástupca žalovaného pokúsil o zmierlivé vyriešenie sporu so žalobcom alebo či takéto riešenie považuje za možné. Dňa 27. decembra 2023 zaslal mestský súd Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky fotokópie z administratívneho spisu č. OU-BA-OVBP2-2013/00949. O pokračovaní v napadnutom konaní s právnym nástupcom žalovaného mestský súd rozhodol uznesením sp. zn. B3-11C/98/2016 až 25. októbra 2024.

17. Na tomto mieste je potrebné poukázať na to, že s účinnosťou od 1. januára 2023 pôsobnosť Ministerstva dopravy Slovenskej republiky v oblasti územného plánovania, výstavby a vyvlastnenia podľa doterajších všeobecne záväzných právnych predpisov prešla na Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky. Napriek tomu mestský súd procesne účinne s právnym nástupcom pôvodného žalovaného začal konať až takmer po 22 mesiacoch. Takúto nečinnosť rozhodne nie je možné považovať za efektívne a bezpriet'ahované konanie. Ústavný súd zároveň zdôrazňuje,

že postup súdu spočívajúci len v samotnom vykonaní rôznych úkonov, ktoré však nevedú k meritórnemu ukončeniu sporu, nie je možné považovať za postup efektívny, sledujúci odstránenie stavu právnej neistoty (m. m. I. ÚS 109/2021).

18. Z vyjadrenia mestského súdu je zrejmé, že meritórna fáza napadnutého konania bola na súde prvej inštancie ukončená vyhlásením rozsudku sp. zn. B3-11C/98/2016 z 25. februára 2025 (po podaní ústavnej sťažnosti, pozn.), proti ktorému podal žalobca 31. marca 2025 odvolanie. Následné procesné úkony mestského súdu (§ 373 a nasl. Civilného sporového poriadku) smerujúce k predloženiu súdneho spisu odvolaciemu súdu sú realizované v primeranom časovom rámci.

19. Na základe uvedeného ústavný súd posúdením celkovej dĺžky súdneho sporu (viac ako 9 rokov) s prihliadnutím na príkaz ústavného súdu konať bez zbytočných prieťahov vyslovený v prvom náleze, ako aj nečinnosť mestského súdu po právoplatnosti prvého nálezu dospel k záveru, že v napadnutom konaní postupom mestského súdu (predtým okresného súdu) bolo zasiahnuté do ústavne zaručeného základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

20. Ústavný súd neprikázal, aby mestský súd vo veci konal bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy, pretože takýto príkaz už bol okresnému súdu (právnemu predchodcovi mestského súdu) adresovaný predchádzajúcim nálezom ústavného súdu. Z tohto dôvodu ústavný súd tejto požiadavke sťažovateľa nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

21. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

22. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiada o priznanie finančného zadosťučinenia 10 000 eur, ktoré považuje za primerané vzhľadom na rozsiahle prieťahy, ktoré mestský súd (predtým okresný súd) spôsobil svojou nečinnosťou, ako aj neefektívnou (nesprávnou) činnosťou.

23. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

24. Pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení ústavný súd prihliadal na celkovú dĺžku napadnutého konania, konštatovanú nečinnosť mestského súdu (predtým okresného súdu), predmet konania a ďalšie konkrétne okolnosti prípadu. Ústavný súd dospel k záveru, že okolnosti veci opodstatňujú priznanie finančného zadosťučinenia 1 500 eur (bod 2 výroku nálezu). Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ požadoval priznanie finančného zadosťučinenia 10 000 eur, ústavný súd sťažnosti sťažovateľa vo zvyšnej časti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

25. Ústavný súd priznal sťažovateľovi [§ 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej

len „zákon o ústavnom súde“) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 949,17 eur (bod 3 výroku nálezu). Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

26. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [ďalej len „vyhláška“ (§ 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky)]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu). Priznanú odmenu ústavný súd zvýšil o 23 % daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), pretože právny zástupca sťažovateľa je platiteľom DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. januára 2026

Peter Molnár
predseda senátu